ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายหลังปี พ.ศ. 2537

ชื่อผู้เขียน

พ.ศ.อ.(พ) ชาญ คำวรรณ

สิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ประชิด ณ บางช้าง กรรมการ รองศาสตราจารย์ คร. โกสุมภ์ สายจันทร์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและรักษาความ สงบเรียบร้อยของประชาชนภายหลังปี พ.ศ. 2537 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกำนันผู้ใหญ่บ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ในการศึกษาวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ บทความ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการของทางราชการ และการสำรวจความคิดเห็นเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบความรู้ ทัศนคติของประชากรตัวอย่างซึ่งเป็นปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอ สันปาตอง จังหวัด เชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 15 ราย โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบรวมกลุ่ม

ผลการสัมภาษณ์พบว่า

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย นั้น สามารถจำแนกเป็น 4 ประเด็นหลัก คือ 1) บทบาทในฐานะผู้นำในพื้นที่และเจ้าหน้าที่ของรัฐ 2) บทบาทในฐานะผู้ปฏิบัติงาน 3) บทบาทในฐานะผู้สนับสนุนและประสานงาน และ 4) บทบาท ในฐานะผู้บริหารตำบลหมู่บ้าน ซึ่งจากบทบาทและหน้าที่คังกล่าวทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า แม้มีการ จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นมา แต่การทำงานของทั้งสองหน่วยงานนี้ไม่เกิดการซ้ำซ้อนกันแต่ อย่างใด กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องที่ทั้งหมด ตามพระราช บัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งไม่มีกำหนดให้สมาชิกสภาตำบลและ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยอยู่เลย ในขณะที่ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ มาตรา 27 บัญญัติไว้อย่างชัคเจนว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจ หน้าที่ในการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตท้องที่ของตน

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน คือ ความเป็นญาติพี่น้อง ในชุมชน หมู่บ้านตำบล ความรู้ความสามารถของกำนันผู้ใหญ่บ้าน สิทธิประโยชน์ค่าตอบแทน ความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน การมีบุญคุณต่อกันมาก่อน และอุคมการณ์ ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

Independent Study Title

Roles and Authorities of the Community Heads

Concerning the People's Security and Order After

B.E. 2537

Author

Police Colonel Charn Kamwan

Master of Arts

Political Economy

Examining Committee

Associate Professor Somsak Keawkingkeo

Chairman

Associate Professor Prachid Na Bangchang

Member

Associate Professor Dr. Kosum Saichan

Member

ABSTRACT

The study on "Roles and Authorities of the Community Heads Concerning the People's Security and Order After B.E. 2537" was aimed to investigate the headmen's roles and authorities, their relationship with the Tambon Administrative Organization, together with problems in their authorized functions performance. The study was based on administrative laws and regulations, official orders, research papers, qualitative attitude surveys, using focus group interview technique, among 15 samples which were consisted of assistant district officers, Tambon and village headmen, and villagers, in San Pa Tong District, Chiang Mai Province.

From the study it was found that, in maintaining local peace and order, the Tambon and village headman's roles and authorities could be divided into 4 main categories: (1) As a local leader and government officer; (2) As a job performers; (3) As a supporter and coordinator, and (4) As a Tambon and village administrator.

From the above mentioned roles and authorities, it could be clearly seen that, although the Tambon Administrative Organization has been established, the roles and authorities of the former and the latter will never be depilated.

The Tambon Administrative Organization, according to the Council and Administrative Organization Law B.E. 2537, is in charge of the development of the Tambon area as a whole, and

no members of Tambon council and organization are expected to be responsible for peace and order maintenance. The Local Administrative Laws, on the other hand, do stipulate that Tambon and village headmen are responsible for peace and order maintenance in their jurisdiction.

Among major problems and hindrances in the Tambon and village headmen's duty performance, they included kinships affiliations within the community, the Tambon and village head's own capabilities, personal vested interests and bribery, customary reciprocities, Tambon and village heads' ideologies, and safety in their duty performance.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved